

KOMMUNALØKONOMISK SVERMANALYSE · REVIDERTE 2025-TALL · 16.06.2026

Ringerike kommune

Driftsbåren soliditet under gjeldspress

Behovskorrigert KOSTRA-analyse av den nøkterne hønefosskommunen som — tyngtet av høy investeringsgjeld rundt 100 % av driftsinntektene — henter soliditeten sin fra hverdagseffektivisering snarere enn fra et fond: et programfestet flatt kutt på 30 mill / ~40 årsverk over alle sektorer. Resultatet er gode tjenester, særlig i skolen, levert på et ressursnivå under behov. Ett funn skiller seg ut: sosialtjenesten er det styringssvake punktet, der Statsforvalteren i 2025 påviste lovbrudd i NAV.

+2,2 %

netto driftsresultat 2025 (73,6 mill, 51 mill bedre enn ventet) — solid, men DRIFTSBÅRET, ikke finansbåret (kap. 4)

97,4 %

netto lånegjeld — nærmet seg eget mål om <100 %, men langt over anbefalt 80 %; hoveddriveren bak kuttene (kap. 4)

–95,0 mill

pleie og omsorg under behov (2025) — kommunens tyngste avvik; stram, men styrt nøkternhet (kap. 2)

Lovbrudd

NAV Ringerike — Statsforvalteren påla i 2025 retting av lovbrudd om aktivitetsvilkår for unge under 30 (kap. 3)

Hovedår 2025 (reviderte KOSTRA-tall, kommunekonsern); 2024 som sammenligning. Kommunenr 3305 (Buskerud), ~31 942 innbyggere. SSB revidert 16.06.2026. Alle markeringer: **VISER** = tall med kilde · **TOLKNING** = vurdering. Språkregel: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsing».

Sammendrag for kommunestyret: nøktern, gjeldstynget — soliditet hentet fra drift, ikke fond

VISER Ringerike driver i 2025 **nesten alle store tjenester under behovsnivå**: pleie og omsorg –95,0 mill, kommunehelse –46,5 mill, barnevern –45,2 mill, grunnskole –19,7 mill og administrasjon –12,9 mill. De **eneste unntakene er barnehage (+12,0) og sosial (+0,5 mill, på/over behov)**. Samtidig er økonomien solid: netto driftsresultat +2,2 % (73,6 mill, 51 mill bedre enn ventet), disposisjonsfond 7,7 % og en avsetning på 68 mill i 2025. Netto lånegjeld er 97,4 %.

TOLKNING Ringerike er en **nøktern, driftsdisiplinert hønefosskommune** som henter soliditeten sin fra hverdagseffektivisering, ikke fra et fond. Det positive resultatet er **DRIFTSBÅRET**: driftssektorene endte samlet bare +2,9 mill mot eget budsjett, mens meravviket kom fra skatt/rammetilskudd over budsjett, tilbakeført selvkost og «Fossefondet» (18,5 mill avkastning — et lite finanskrydder, for lite til å gjøre resultatet markedsutsatt à la Asker). Driveren bak innstrammingen er **ikke skattesvikt, men høy lånegjeld**: VKRs risikoanalyse oppgir netto lånegjeld 115 % av driftsinntekter med eget mål om <100 % (anbefalt 80 %), og kommunen er inne i en periode med høye rente- og avdragsutgifter. Det gir et **programfestet flatt kutt på 30 mill / ~40 årsverk (~2 % av lønsmassen) på tvers av alle sektorer** — villet effektivisering, ikke tilfeldig underdekning. Sosialtjenesten skiller seg ut som det styringssvake punktet (kap. 3).

2024 → 2025-utviklingen. Behovsbildet er sammensatt. Tre sektorer ble *strammere*: kommunehelse fra –37,9 til –46,5 mill, barnevern fra –30,8 til –45,2 mill, og sosial gikk fra under (–7,6) til over behov (+0,5). Tre sektorer *bedret* seg mot behov: grunnskole fra –33,6 til –19,7, administrasjon fra –30,2 til –12,9, og barnehage styrket sitt overforbruk fra +5,5 til +12,0. Pleie og omsorg lettet marginalt (–100,4 → –95,0). 2025 er hovedåret; 2024 vises som sammenligning.

AVVIK MOT BEHOV, MILL KR/ÅR	PLO	GRUNNSK.	BARNEH.	KOM.HELSE	SOSIAL	BARNEV.	ADM.
2024 (revidert)	–100,4	–33,6	+5,5	–37,9	–7,6	–30,8	–30,2
2025 (revidert)	–95,0	–19,7	+12,0	–46,5	+0,5	–45,2	–12,9

Hovedbildet i fem punkter

- Soliditeten er driftsbåren, ikke finansbåren** — NDR +2,2 % skyldes nøktern drift + skatt/rammetilskudd; Fossefondet (18,5 mill) er et lite krydder, ikke en ryggrad (kap. 4).
- Driveren er høy lånegjeld** (97,4 %; VKR 115 %) — hoveddriveren bak det kontinuerlige effektiviseringspresset, ikke svak skatteinnngang.
- Villet, flatt effektiviseringskutt** — 30 mill / ~40 årsverk på tvers av alle sektorer forklarer hvorfor PLO, helse, barnevern og skole alle ligger under behov.
- Grunnskole: under behov MEN høy kvalitet** — –19,7 mill samtidig med grunnskolepoeng 40,5 og høy barometer-rangering → effektivitet, ikke underdekning (kap. 2).
- Sosial er det styringssvake punktet** — eneste sektor på/over behov, og NAV fikk i 2025 pålegg om å rette lovbrudd (kap. 3).

Det viktigste skillet i rapporten. Ringerike har ikke primært et utgiftsproblem på velferdstjenestene — der drives nesten alt under behov som villet, styrt nøkternhet. Spørsmålet kommunestyret bør stille er todelt: **hvor langt** kan den flate effektiviseringen drives før forsvarlighetsgulvet treffes i de tunge tjenestene, og **hva** skal bære soliditeten dersom et nytt skattesvikt-år inntreffer — gitt at resultatet er driftsbåret uten en Asker-aktig finansformue å lene seg på, og at lånegjelden binder handlingsrommet.

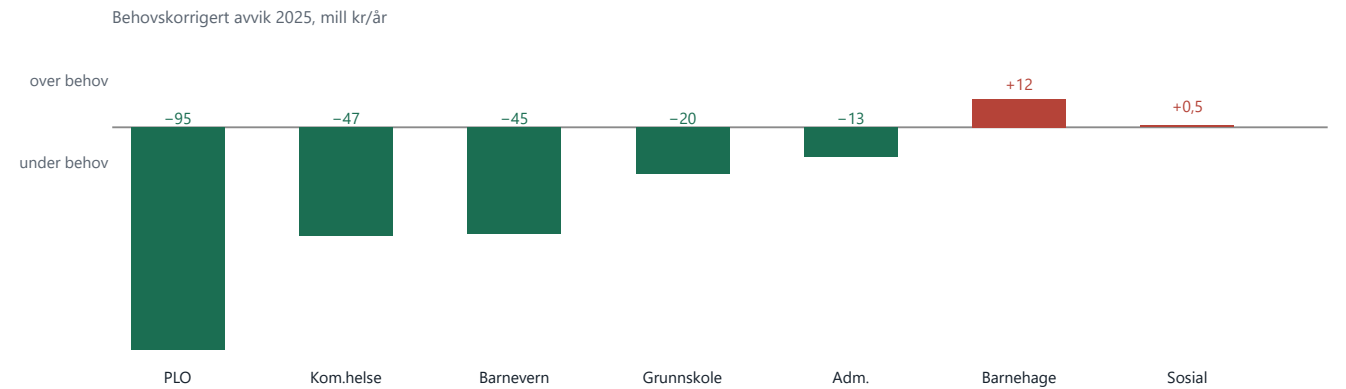
Sammenligningsgrunnlag for PLO-brutto og landssnitt: Landet uten Oslo (PLO netto 2024 27 195 → 2025 28 582). Behovskorrigerings mot Grønt hefte-kriteriene. Kapittel 6 dokumenterer metode, kilder og forbehold — herunder ærlige hull i datagrunnlaget.

1 · Det behovskorrigerte bildet: nesten alt under behov, villet effektivisering

VISER Korrigert for utgiftsbehovet i inntektssystemet (Grønt hefte) driver Ringerike i 2025 fem av sju sektorer under behovsnivå. Bare barnehage og sosial ligger over/på behov:

SEKTOR	AVVIK MILL 2025	KR/INNB 2025	AVVIK MILL 2024	RETNING
Pleie og omsorg	-95,0	-2 974	-100,4	tyngst under, lettet litt
Kommunehelse	-46,5	-1 456	-37,9	under, strammere
Barnevern	-45,2	-1 415	-30,8	langt under, strammere
Grunnskole	-19,7	-616	-33,6	under, klar bedring
Administrasjon	-12,9	-405	-30,2	under, bedring
Barnehage	+12,0	+377	+5,5	over behov, økende
Sosial	+0,5	+15	-7,6	nå på/over behov

2025 hovedår (reviderte tall, kommunekonsern); 2024 som sammenligning. Forventet = behovsindeks × landssnitt; negativt avvik = under behovsnivå. Folketall-nevner 2025 = 31 942.

TOLKNING Mønsteret er en gjennomgående **stram, nøktern kommune** — fem av sju sektorer under behov, de tre tyngste (PLO, kommunehelse, barnevern) dypt under. Dette er ikke tilfeldig underdekning, men **villet effektivisering drevet av lånegjeld**: VKR beskriver et programfestet kutt på 30 mill / ~40 årsverk på tvers av alle tjenesteområder. «Ostehøvel» er nettopp det Ringerike gjør — et flatt, lønnsfokusert kutt — men den treffer sektorer som allerede ligger under behovsnivå, der ytterligere kutt er kapasitetsrisiko, ikke en indikasjon på effektiviseringspotensial. De reelle analyse-spørsmålene er konsentrert til grunnskolens effektivitet (kap. 2), sosial-anomalien (kap. 3) og finanssiden (kap. 4).

Et kvalitativt forbehold til behovsbildet. Drift under behov kan være villet effektivitet eller underdekning. VKR vurderer at «tjenestetilbudet ikke vil bli vesentlig påvirket» av kuttet, men erkjenner «mindre tid til tjenestemottaker og noe endring på kriterier for å motta tjenester» i enkelte avdelinger. Det trekker i retning av at deler av under-behov-driften er stram, ikke bare effektiv. Grunnskolen leverer samtidig svært gode resultater (grunnskolepoeng 40,5), som peker mot reell effektivitet på det området (kap. 2).

2 · Pleie og omsorg: hjemmetjeneste-tung lavkostprofil — og en skole som leverer billig

VISER Ringerikes PLO-brutto er **32 308 kr/innb** i 2025. Behovskorrigert ligger PLO 95 mill under behov (–2 974 kr/innb), kommunens tyngste avvik (kap. 1). Drill-down på funksjon og art:

PLO-STRUKTUR 2025	KR/INNB	ARTER / NØKKELTALL 2025	VERDI
SUM PLO brutto	32 308	Lønn, kr/innb	25 756
— Institusjon (253+261)	14 293	Kjøp fra private, kr/innb	1 681
— Hjemmebaserte (254+257+258)	16 515	Refusjon ressurskrevende, kr/innb	2 021
herav bofellesskap (257)	7 955	Brutto per institusjonsplass, kr	2 748 868
		Andel 80+ langtidsopphold	5,1 %

Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582. Folketall-nevner 2025 = 31 942.

TOLKNING Profilen er **hjemmetjeneste-tung**: hjemmebaserte tjenester (16 515 kr/innb) veier tyngre enn institusjon (14 293), og lavt privat tjenestekjøp (1 681 kr/innb) viser en kommune som i hovedsak driver i egen regi med høy lønnsandel (25 756 kr/innb). Brutto per institusjonsplass er høy (~2,75 mill) ved lav andel langtidsplasser (5,1 %), forenlig med tunge brukere på de plassene som finnes. Det lave nettonivået under behov framstår som **styrt nøkternhet**, ikke dokumentert svikt: VKR plasserer økonomistyring i helse og omsorg som aktuelt revisjonsområde, men det er ikke funnet ferske statlige tilsyn som påviser brudd på forsvarlighetskravet (siste PLO-nære tilsyn er utviklingshemming 2016). Gulvet er likevel forsvarlighetskravet — videre flat stramming her er kapasitetsrisiko, ikke uten videre frigjort potensial.

Grunnskole: lavt forbruk OG høy kvalitet = indikasjon på effektivitet. Grunnskole ligger –19,7 mill under behov (kraftig bedring fra –33,6 i 2024), men leverer samtidig **grunnskolepoeng 40,5** (høyt) ved gruppestørrelse 16,9, og rangeres høyt i Kommunebarometeret 2024. At kommunen oppnår gode skoleresultater med under-behov-ressursbruk peker mot reell effektivitet/produktivitet i skolen — ikke at tilbudet er underdimensjonert. Dette er det klareste eksempelet i Ringerike på at «under behov» kan bety effektiv drift snarere enn underdekning. (TOLKNING basert på sammenstilling av VISER + Kommunebarometer.)

FR vold/trusler mot ansatte (VKR, 2025) — relevant for sykefraværet. Kommunen har overordnede systemer på plass (avvikssystem, vernetjeneste), men revisjonen fant **underrapportering av avvik på enhetsnivå** i nettopp helse/omsorg og skole (bl.a. hjemmetjeneste/bofellesskap og en skoleavdeling). Dette nyanserer at det legemeldte sykefraværet (7,1 %) ligger *under* landssnittet (7,7 %): den reelle belastningen i de tunge tjenestene kan være underregistrert, og bør tas med i vurderingen av hvor langt den flate effektiviseringen kan drives.

3 · Sosial: eneste sektor på/over behov — og NAV med påvist lovbrudd

VISER Sosial er sammen med barnehage det **eneste området som ikke ligger under behov** i Ringerike: +0,5 mill i 2025, opp fra –7,6 mill i 2024. I en kommune der nesten alt annet kuttes mot eller under behovsnivå, beveger sosial seg motsatt vei — fra under til på/over behov.

TOLKNING Bevegelsen forklares **ikke** av lokal raushet, men av forhold kommunen i liten grad styrer:

1. **Eksogent behov: utenforskap og levekår.** VKR løfter økende sosialstønader som en av kostnadsdriverne bak omstillingsbehovet, og «utenforskap» som eget risikoområde (medium-høy) med bekymring for at unge voksne ikke fanges opp. At sosial beveger seg fra under til på behov mens andre sektorer kuttes, indikerer at sosialhjelpen drives av behov kommunen i mindre grad kan effektivisere bort.
2. **Statlige rammer og rettighetskrav** som setter gulvet for ytelsen og saksbehandlingen, uavhengig av lokal budsjettdisiplin.

Statlig tilsyn 2025 = lovbrudd ved NAV Ringerike. Statsforvalteren ga i 2025 NAV Ringerike **pålegg om å rette lovbrudd** etter brudd på sosialtjenesteloven §§ 4 og 20a og kommuneloven § 25-1 (internkontroll). Konklusjon: NAV «sørger ikke for en forsvarlig bruk av vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad for personer under 30 år». Funnene: mangelfulle individuelle vurderinger av «tungtveiende grunner», manglende dokumentasjon av tilbud om kvalifiseringsprogram, svak begrunnelse for vilkår/forholdsmessighet, og at ledelsen ikke fanget opp avvikene gjennom internkontroll. Frist for retting 27.03.2026. Dette er det *klareste statlige lovbruddet* i grunnlaget, og det treffer nettopp sosial-området — samme NAV-mønster som i Asker.

LAG 1 Gulvet er sosialtjenesteloven. Sosialhjelp er en rettighetsbasert yttelse; nivået kan ikke fritt kuttes ned mot behovsindeksen. Tilsynsfunnet fra 2025 skjerper dette: forsvarlig bruk av aktivitetsvilkår og dokumentert internkontroll er lovkrav, ikke innsparingsobjekt. En eventuell indikasjon på effektiviseringspotensial på sosialområdet ligger derfor ikke i ytelsesnivået, men i å redusere de bakenforliggende driverne (kvalifisering, arbeidsretting, oppfølging av unge under 30) der kommunen faktisk har handlingsrom — og først å lukke det påviste lovbruddet.

Hvorfor dette er kommunens styringssvake punkt. I en kommune som ellers driver disiplinert under behov, er sosial det ene stedet der profilen brytes — og det eneste stedet med et påvist statlig lovbrudd. Tolkningen er at bruddet er *strukturelt og styringsmessig* (eksogent behov + svak NAV-internkontroll), ikke et uttrykk for at Ringerike prioriterer sosial høyere enn andre tjenester. Avviket bør leses som en indikator på reelt utenforskap pluss en tjeneste som tilsynsmessig har stått svakere enn de øvrige — ikke som overforbruk.

4 · Finans: solid resultat, men driftsbåret — og tyngt av lånegjeld

% AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER	2025	REFERANSE / KOMMENTAR
Netto driftsresultat	2,2	solid (73,6 mill, 51 mill bedre enn ventet); over TBU-anbefaling 1,75
Disposisjonsfond	7,7	bygget over flere år med nøktern drift; avsetning 68 mill i 2025
Netto lånegjeld	97,4	nærmet seg eget mål <100 %; VKR oppga 115 % (~2022/23); langt over anbefalt 80 %
Legemeldt sykefravær (kommunens ansatte)	7,1	under landssnittet 7,7 % — men se FR-forbehold (kap. 2)

Reviderte tall (KOSTRA, kommunekonsern). «Fossefondet» (kraft-/fosserettigheter via Ringerikskraft AS) ga 18,5 mill avkastning i 2025.

Resultatet er DRIFTSBÅRET, ikke finansbåret — det viktigste finansfunnet. NDR +2,2 % (73,6 mill) forklares av nøktern drift + skatt/rammetilskudd over budsjett, ikke av finansavkastning.

Driftssektorene endte samlet bare +2,9 mill mot eget budsjett; meravviket kom fra ~20 mill skatt/rammetilskudd over budsjett, ~20 mill tilbakeført selvkost og ~18,5 mill fra Fossefondet. Fossefondet er et **lite finanskrydder, ikke en ryggrad** — for lite (mot en inntektsramme på ~3,16 mrd) til å gjøre resultatet markedsutsatt slik Askers energifond (~1,45 mrd) er. Soliditeten hviler altså på **drift, ikke på markedet**. Kommunedirektør Rune Hallingstad: «Det viser at vi har kontroll.»

VISER Netto lånegjeld er 97,4 % i 2025. VKRs risikoanalyse oppgir 115 % av driftsinntekter (analyseperiode ~2022/23) med kommunens eget mål om å komme under 100 % (anbefalt 80 %). Etter «noen år med høye investeringer» er kommunen inne i «en periode med høye rente- og avdragsutgifter».

TOLKNING Avstemmingen er konsistent: 115 % (VKR, ~2022/23) → 97,4 % (VISER, 2025) betyr at kommunen har **nærmet seg sitt eget <100 %-mål**, ikke en motsetning, men en tidsforskjell — begge ligger godt over anbefalt 80 %. Driveren bak kuttene er dermed **ikke skattesvikt, men høy lånegjeld**: rente- og avdragsbyrden er hoveddriveren bak det kontinuerlige effektiviseringspresset. Soliditeten er reell, men sårbarheten er at den er driftsbåret uten en stor finansformue å lene seg på: et nytt skattesvikt-år ville treffe et resultat som allerede holdes oppe av nøktern drift, mens lånegjelden binder handlingsrommet.

Den ærlige lesningen. «NDR +2,2 % og disposisjonsfond 7,7 %» og «netto lånegjeld 97,4 %» bør leses sammen: en kommune som har kontroll på driften og bygger buffer gjennom nøkternhet, men som er gjeldstyngt og henter resultatet fra drift snarere enn fond. Det som holder de to fra hverandre, er den flate effektiviseringen — og det er nettopp den som presser velferdstjenestene under behov.

5 · Handlingsrom: flat effektivisering, en tiltakstung barnevernsprofil og en juridisk eksponert inntektskilde

VISER Ringerikes omstilling er et **programfestet flatt kutt på 30 mill / ~40 årsverk (~2 % av lønnsmassen) på tvers av alle sektorer**. VKR beskriver at økte finans-, pensjons- og sosialkostnader «gjør at det er nødvendig med kontinuerlig omstilling, effektivisering og justert drift i alle tjenesteområder». Kommunen vurderer selv at tjenestetilbudet «ikke vil bli vesentlig påvirket», men erkjenner «mindre tid til tjenestemottaker og noe endring på kriterier for å motta tjenester» i enkelte avdelinger.

TOLKNING At kuttet er *flatt og lønnsfokusert* snarere enn målrettet er både en styrke og en risiko. Styrke: det fordeler byrden bredt og holder budsjettbalansen. Risiko: en flat osthøvel treffer sektorer som allerede ligger under behov (PLO, helse, barnevern), der ytterligere kutt er **kapasitetsrisiko**, ikke frigjort potensial. Grunnskolen viser at under-behov-drift kan være effektiv (kap. 2); men i de tunge omsorgstjenestene, der FR-rapporten flagger underrapportert belastning, er marginen til forsvarlighetsgulvet mindre åpenbar.

Barnevern: tiltakstung, men kostnadseffektiv — flagget som revisjonstema. Barnevern ligger markert under behov (–45,2 mill, strammere enn –30,8 i 2024), men VKR framhever at Ringerike har «flere barnevernstiltak enn andre sammenlignbare kommuner». Spenningen — lavt behovskorrigert forbruk, men høyt aktivitetsnivå — peker mot en **tiltakstung, kostnadseffektiv profil** (mye egne/forebyggende tiltak framfor dyre private institusjonsplasser). Ingen statlige barnevern-lovbrudd ble funnet. VKR flagger barnevern som aktuelt for forvaltningsrevisjon i perioden — et område kommunestyret bør følge, for å skille effektiv tiltakstygnde fra reell underdekning.

Inntektssiden: eiendomsskatt

GREP	LAG	STATUS	FRIKSJON
11 Eiendomsskatt — innført (1,5 ‰ bolig/fritid, 3,7 ‰ næring/verk-bruk), men juridisk eksponert	Inntekt	innført	middels

VISER Til forskjell fra Asker **har Ringerike eiendomsskatt**: 1,5 promille på bolig/fritid og 3,7 promille på næring/verk og bruk (2025). Men kommunen måtte i 2025 **tilbakebetale ~38 mill kr til ~15 000 boligeiere** etter en reduksjonsfaktor-feil (2023–24), i kjølvannet av rettsavgjørelser mot Elverum/Lillestrøm. **TOLKNING** Inntektssiden er altså allerede tatt i bruk — Ringerike har ikke Askers uutnyttede inntektsopsjon — men eiendomsskatten er en **reell, men juridisk eksponert** inntektskilde. Tilbakebetalingen er en engangsbelastning og et signal om at provenyet er sårbart for rettspraksis. Handlingsrommet på inntektssiden er dermed smalere enn i en kommune som kan innføre eiendomsskatt fra null; det reelle valget står mellom å fortsette den flate effektiviseringen og å redusere gjeldsbyrden som driver den.

Handlingsromslogikken. De store velferdstjenestene gir lite ytterligere potensial uten kapasitetsrisiko (de ligger alt under behov). Inntektssiden er allerede tatt i bruk og juridisk eksponert. Det reelle valget står da mellom (a) å fortsette den flate effektiviseringen med økende press mot forsvarlighetsgulvet i de tunge tjenestene, (b) å nedbetale lånegjelden som er hoveddriveren bak presset, eller (c) å lukke det

styringssvake punktet (NAV) og avklare om barnevernets tiltakstygde er effektiv eller underfinansiert. Dette er et **politisk og strategisk valg**, ikke et identifiseringsproblem.

6 · Metode, kvalitetssikring og forbehold

VISER / TOLKNING-skillet

Gjennom hele rapporten skiller vi **VISER** (tall med kilde) fra **TOLKNING** (vurdering). De behovskorrigerte avvikene, PLO-drill-down, finansindikatorene, grunnskolepoengene og tilsynsfunnene er VISER. Forklaringen på sosial-anomalien, lesningen av soliditeten som driftsbåren, vurderingen av om lavkostdriften er villet effektivitet eller underdekning, og avstemmingen av lånegjelden (115 % → 97,4 %) er TOLKNING. Språkregelen er konsekvent: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «sløsing».

Avstemningspunkter (kommunens egne tall vs. VISER)

- **Netto lånegjeld:** VKR 115 % (~2022/23) vs. VISER 97,4 % (2025) — konsistent: kommunen har nærmet seg sitt eget <100 %-mål. Begge over anbefalt 80 %.
- **Netto driftsresultat:** Kommunens egne 2,2 % (73,6 mill) = faktaarkets NDR 2,2 %. Samsvar.
- **Disposisjonsfond:** Avsetning 68 mill i 2025 understøtter nivået 7,7 %. Samsvar.
- **Sektoravvik:** «Driftssektorene samlet +2,9 mill» er avvik mot EGET BUDSJETT — ikke det samme som VISERs BEHOVSKORRIGERTE avvik. Et område kan holde budsjett OG ligge under landets behovsnivå; det er nettopp det Ringerike gjør.

Kilder

- **SSB / KOSTRA** — reviderte 2025-tall, kommunekonsern (publisert 16.06.2026); behovskorrigerte avvik, PLO-funksjons- og artsdata, finansindikatorer.
- **Grønt hefte (KDD)** — utgiftsbehov/kostnadsnøkler for behovskorrigeringen.
- **VKR (Viken kommunerevisjon)** — risiko- og vesentlighetsvurdering 2024–2027 (lånegjeld 115 %, 30-mill-kuttet, barnevern «flere tiltak»); forvaltningsrevisjon «Vold, trusler og trakassering mot ansatte» (2025: underrapportering på enhetsnivå).
- **Helsetilsynet / Statsforvalteren** — NAV-tilsyn 2025 (pålegg om å rette lovbrudd, sotjl. §§ 4, 20a; kompl. § 25-1; frist 27.03.2026); beredskapstilsyn 2022; utviklingshemming 2016.
- **Kommunens årsrapport/regnskap 2025, Kommunebarometeret 2024** — NDR, disposisjonsfond, Fossefondet, grunnskolepoeng, eiendomsskatt og tilbakebetalingen (~38 mill).

Forbehold — ærlig om hull i datagrunnlaget

1. **Sykefravær per sektor er ikke funnet.** Kun totaltall (7,1 % legemeldt, under landssnitt 7,7 %). Årsrapport 2024 ligger i JS-basert Framsikt som ikke lot seg maskinlese — sektorfordelt sykefravær bør hentes manuelt. Enhetskostnadsdriverne i PLO er derfor indikative.
2. **Sektorvise regnskapsavvik per tjeneste 2024/2025** ble ikke funnet maskinlesbart — bare aggregatet «driftssektorene +2,9 mill». Spesifikt merforbruk/mindreforbruk per sektor må hentes fra årsrapport i Framsikt.
3. **Konkrete kommunestyrevedtak med saksnumre** (30-mill-kuttet, struktur) er ikke gjengitt med presise PS-numre — budsjett/HP ligger i Framsikt.
4. **Fossefondets totale verdi (grunnkapital/markedsverdi)** er ikke funnet — kun avkastningstallet (18,5 mill i 2025). Vurderingen av at fondet er for lite til å gjøre resultatet markedsutsatt bygger på avkastning mot inntektsramme, ikke fondsstørrelse.
5. **Ferske statlige PLO-tilsyn** (sykehjem/hjemmetjeneste 2023–2025) er ikke funnet utover NAV (2025) og beredskap (2022); siste PLO-nære tilsyn er utviklingshemming 2016. Bør verifiseres mot Statsforvalteren.
6. **PLO-funksjonssplitten** (institusjon/hjemmebaserte/bofellesskap) er føringssensitiv mellom kommuner; sum PLO er robust.

Hva analysen bevisst ikke gjør. Den anbefaler ikke flat ostehøvel i sektorer som alt ligger under behov (kapasitetsrisiko, ikke potensial), den leser ikke det driftsbårne resultatet som finansiell trygghet, og den tolker ikke sosial-anomalien som lokal raushet. Hovedfunnet — driftsbåren soliditet under gjeldspress, med villet flat effektivisering — og hovedforbeholdet — manglende sektorfordelt sykefravær og regnskapsavvik (Framsikt-hull) — er rapportens to viktigste lesninger.

Kilder: SSB/KOSTRA (reviderte 2025-tall, kommunekonsern, publisert 16.06.2026) · Grønt hefte 2025/2026 (KDD) · VKR risiko- og vesentlighetsvurdering 2024–2027 og FR vold/trusler 2025 · Helsetilsynet/ Statsforvalteren (NAV-tilsyn 2025; beredskap 2022) · Ringerike kommunes årsrapport 2025 og Kommunebarometeret 2024. Hovedår 2025; 2024 som sammenligning. Analysen følger VISER/TOLKNING-skiilet og språkregelen om «effektiviseringspotensial».